

KÖSZÖNTÉSEK *a születésnapon a Köröndön és a Zeneakadémián*

„Ha az idő kerekét visszaforgathatnám, akkor most a csak röviden Vendeknek hívtok, azaz Leövey Klára gimnázium Dísztermében állnék a Kodály Leánykar mezzó szolamában és kipirult arccal énekelném a két karos-zékben helyet foglaló Kodály Zoltánnak és feleségének előbb Emma Asszonynak utóbb Sáríkánek a Nagyszalontai köszöntőt a megfelelő szövege:” ...Annyi áldás szálljon Mesterünk fejére...” Egy hiteles forrásból származó esetben a 70. születésnapon, másfél óras hangversennyel köszöntötték Öket, idézem: „Azt akartuk érezze, hogy a felkészülés munkáját tisztán iránta való szeretetből végeztük. A Magyarokhoz kánont Emma Asszony kívánságára a Tanár úr vezényelte. A gyönyörűen sikerült hangverseny végén ennyi volt a Mester elismerése: Ilonka, máskor ne legyen ilyen hosszú a műsor. A gyerekeket nem szabad kifárasztani.”

Életének krónikáját forgatva tudjuk, hogy 1950-ben a Bartók teremben tartották a köszöntést, mely után Kertész Gyulával és tíz énekessel Andor Ilonát is meghívta a Köröndi karácsonyi ünnepségre. Idézem: „Emma asszonnal együtt énekeltek a legszebb magyar karácsonyi dalokat, köztük a Karácsonyi pásztortáncot. A gyerekek mindegyikét megajándékozta egy Gyermekek kötetével.” Az időutazást folytatva ezen a napon a későbbiek során is egymásnak adták a kilincset a gratulálók, akik között mindig ott volt Andor Ilona egy pár legjobb énekesével, akik egy „kötelezően” blattolandó” kottát kaptak pl. a frissen megjelent Tricinia kötetből. Ilyenkor nem volt külön műsor, jutalmuk egy dedikált Bicinia Hungarica füzet volt és finom kakaó kaláccsal. Kedves hagyomány volt az is, hogy a születésnap reggelén a Köröndön Forrai Katalin legkisebbjeinek éneke csendült fel: „Házigazda aluszol-e ? Ilyen sokáig még nyugszol-e? Serkenj fel álmodból és kelj fel ágyadból, mert jöttünk tehozzád.” Addigra már az ablakban állt Kodály Zoltán és integetett... pár gyerek pedig bevitte a maguk készíttette ajándékot és elmondták a jókívánásokat is.

Kodály életében az első köszöntés éppen 90 éve volt Kecskeméten Vásárhelyi Zoltán jóvoltából egy Kodály esttel. A szinte napról napra nyomon követhető összeállításból az Eősze László féle könyvből tudhatjuk a köszöntés mindig megtörtént, leggyakrabban kórushangversenyek keretében, 1932 – ben először a Zeneakadémián hét kórus részvételével. Az 50-es évek gigantikus programja volt a Kodály verseny az Oktatási Minisztérium szervezésében, melyben 1000 iskola 8000 diákja vett részt – a Marcibányisok nyerték meg és még aznap meg is látogatták őt. Előfordult, hogy a nevezetes nap külföldön érte pl. 1963-ban Moszkvában, ahol bensőséges ünnepség keretében a moszkvai Konzervatórium tiszteletbeli tanári oklevelét kapja és a legmagasabb körök fogadják, tisztelegnek munkássága előtt.

Mind ezek az emlékek egy hagyományt idéztek, melyből kiderül, hogy már a kortársak is fejet hajtottak az előtt az ember előtt aki a XX. században, mint zeneszerő, zenetudós és tanár a hagyományos népzene megőrzéséért nem kis feladatot végzett. Ha Kodály Zoltán munkásságával nem húzza alá ennek fontosságát és létjogosultságát a saját magyar kultúránk az enyészeté let volna. Ő ezt így fogalmazta meg:

„... és, mint az ékszer is holt kincs a láda fenekén, életet akkor kap, ha viselik: a népdal is mennél többeké lesz, annál nagyobb lesz világító és melegítő ereje.”

A magyar zeneoktatás legfontosabb hagyománya is neki köszönhető, aki az éneklést a legősibb, legspontánabb és egyben a legdemokratikusabb zenei tevékenységet nevelési elveinek középpontjává tette.

Weöres Sándor Kodály köszöntése című versében így állította elénk: „Csodát mesélek, íme halljátok: A síkság helyén hegycsúcs néz rátok!” Bárdos Lajos aki az imént idézett verset meg is zenésítette így jellemezte: „A négy év alatt Kodálynál alapvető zenészi hozzáállást tanultunk, mert ő sosem direkt utasításokkal nevelt, hagyta a hallgatóit önállóan alkotni – az egymásra figyelés, a koncentráció, az önellenőrzés és a saját úton járás voltak a legmeghatározóbb emlékei az órákról. Megemlíti azt is, hogy Kodály sosem beszélt egyesszám első személyben, az én egoja mint ha nem is létezett volna.” Forrai Katalin így foglalta össze: „Mint mindig, ha tanácsot adott felülről látta a dolgokat, míg mi csak a fűszálakat meg a buktató göröngyöket láttuk a lábunk előtt.”

Aki ismerte személyesen csak köszönheti jósorsának szerencsecsillagát, nekünk az a dolgunk hogy a szellemiségét ápolva megtartsuk a hagyományt, ez személyiségünk része, úgy adjuk tovább hogy az tettekre sarkalljon ne csak pusztá szó legyen. Kodály Zoltán szavaival:

„Egy ország létének nemcsak gazdasági feltételei vannak. A magyarság joga az élethez elsősorban egy sajátos kultúra, amit magából merítve megteremt, s amivel naponta él. Ez a kultúra megvan és folyton fejlődik. További életének másik feltétele a közösség, amely használja. Ezt a közösséget tervszerű munkával megteremteni: első és fő kötelessége mindenkinek, aki a magyar kultúra és vele a magyarság fennmaradását akarja.”

B. Horváth Andrea

Szeretettel küldöm üdvözlétemet Kodály Zoltán születésnapjára megemlékezésének ünnepére.

Tisztelettel köszöntöm *Kodály Zoltánné Péczely Saroltát*, a Magyar Kodály Társaság Vezetőségét, Elnökségét és tagjait, valamennyi megjelent kedves vendéget! Személyesen sajnos nem tudok jelen lenni, de kérem fogadják érdeklődéssel a mai napra elkészült – A Magyar Kodály Társaság Hírei 4. decemberi számát.

Tisztelettel emlékezem a lap alapító szerkesztőjére **Bónis Ferenc**re aki a Társaság megalakulásának évében 1978-ban Kodály Zoltán születés-

napjára, december 16-ra elkészítette a Hírek első példányát. – A születésnap „ajándék” tradícióját azóta is folytatjuk. Így tudunk maradandó emléket állítani mindannak az elhangzott zenei emlékeknek, énekes- és hangszeres muzsikának, tudományos, szakmai és közismereti-pedagógia előadásnak és rendezvénynek, országon belül és határainkon túl, amivel Kodály Zoltán emlékét, munkásságának jelentőségét széles körben ismerettni és – az írás erejével – felejthetlenné tudjuk tenni.

Minden kedves olvasónknak köszönöm figyelmét és érdeklődését. További jó egészségben töltendő Új Esztendőt kívánok!

Szeretettel *Márkusné Natter-Nád Klára*

85. születésnapján
alapítótagunkat
Sebestyénné Farkas Ilona
– közismert nevén
Monát is köszöntöttük.

FOTÓ: SEBESTYÉN CSILLA

Meghitt ünnepségen a Díszhangverseny előtt került sor **Kocsárné Herbolý Ildikó** kitüntetésének átadására. Az alábbi köszöntőt **Nemes László Norbert** a LFZE Kodály Intézetének igazgatója mondta.

Tisztelt Rektorasszony!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Köszönöm, hogy elfogadták meghívásunkat ünnepi fogadásunkra, amelynek keretében a LFZE Kodály Intézetéért kitüntetést adjuk át Kocsárné Herbolý Ildikónak.

Kedves Ildikó!

Mi mindnyájan, akik itt ma este összegyűltünk, kollégák, barátok, családtagok, Önre, mint a Kodály Zoltán által inspirált magyar zenepedagógia és zenei köznevelés egyik legkiemelkedőbb képviselőjére tekintünk.

Az Ön életműve példaként áll előttünk abban a tekintetben, ahogyan munkájával, elért eredményeivel mind hazai mind nemzetközi kitekintésben is megmutatta és mutatja a mai napig azt, hogyan válhat a zene-tanítás művészi igényesség, alkotóművészi kreativitás, fantázia, eredetiség, valamint zenei teljesítmény és zenei eredmények tekintetében is egyenrangú társa a zeneművészet másik két nagy területének: az előadóművészetnek és a zenetudománynak. Nem kistestvére azoknak, nem szimplán egy olyan ága a zeneművészetnek, amely inkább kicsit lesajnálható mikor azt az alkotóművészi és előadóművészi teljesítményekkel

vetjük össze. Ön művészi hitelességgel, kreatív fantáziával, ráadásul a tanítványok iránti teljes odaadással tanít bármit az egyszerű népdaltól Pendereckiig. Mesterien. Ön élő példája annak, hogy a zenetanítás igenis művészet, s ha nem az, akkor az aligha nevezhető zenetanításnak.

Hölgyeim és Uraim!

Kocsárné Herboly Ildikó a Kodály által inspirált magyar zenepedagógia egyik kiemelkedőbb képviselője, nemzetközi híru zenetanár és karnagy, tanítványok száza hálásak azért, hogy bár ők maguk nem váltak muzsikussá, de Ildikó munkája nyomán kifejlődött bennük az a fogékonyság, amellyel a művészi értékű zene befogadására váltak képessé. S mindazok a zenetanárok, muzsikuskok, akik Ildikóval tanulták a szolfézszt és zeneelméletet, fogódzót kaptak abban a tekintetben, hogy hogyan lehet a zeneművek mélységét a kiművelt értelem, a biztos zenei hallás, az érzelmi ráhangolódás és a kifinomult technika segítségével feltárni és megérteni.

Kocsárné Herboly Ildikó az iskolai tanításban, valamint gyakorló vezetőtanárként és szakfelügyelőként hosszú évek során megszerzett pedagógiai és zenei tapasztalatait a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Budapesti Tanárképző Intézetének oktatójaként és tanszékvezetőjeként több mint három évtizeden át adta tovább a tanárjelölteknek. Meghatározó alakja volt az 1975-ben megalakult Kodály Zoltán Nemzetközi Zenepedagógiai Intézetnek (ma a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Intézete), ahol a kezdetektől egészen 1987-ig tanította angol nyelven az ének-zene tanárképzés főtárgyait: szolfézszt, zeneelméletet, módszertant és karvezetést.

1973 óta rendszeresen tanít külföldi egyetemeken, zenei, ill. zenepedagógiai szervezetek tanár- és karnagy-képző kurzusain, zenepedagógiai konferenciák meghívott vendéglőadója, mesterkurzusok vezetője. Számos kollégájával karöltve az elsők között volt, aki az Amerikai Egyesült Államokban a Kodály koncepcióra épülő magyar zenetanítási módszer autentikus adaptálásán dolgozott.

Publikációi közül kiemelkedik az 1976-ban, a Zeneműkiadó által kiadott *Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában* című könyve, amely később megjelent angol, olasz, japán és lengyel fordításban is. A könyv széles körben került használatra, ma már az ének-zene tanítás módszertanának egyik legfontosabb alpműve.

Kocsárné Herboly Ildikó zenepedagógusi munkája mellett rendszeresen foglalkozott zenei közügekkel is. Az International Society of Music

Education magyarországi tagszervezetének elnöke valamint a Nemzetközi Kodály Társaság (International Kodály Society) alelnöke volt.

Zenepedagógiai munkájában mindig törekedett a zenetudomány és zenepedagógia legújabb kutatási eredményeinek sokszínű és értékelvű közvetítésére, tanításában kiemelt helyet foglalt el a kortárs zeneművészet értékeinek népszerűsítése.

Összegezve: Kocsárné Herboly Ildikó pedagógia munkájának értékeit a következőkben látom: művészi igényesség, szuverén zenei gondolkodás, sugárzó zenei személyiség, mély tartalmak feltárásának képessége, kreatív fantázia és módszertani ötletesség. Mindezek ránk és a nálunk fiatalabb generációkra is inspirálóan hatnak a mai napig.

Kedves Ildikó! Tanításának értékei sokak számára már csak hallomásból, mások elbeszéléseiből körvonalazódhatnak, jóval szerencsésebbek vagyunk mi, akik személyesen is kapcsolatban lehetünk Önnel. Soha nem felejttem el, amikor a Budapesti Tanárképző Kar fiatal tanszékvezetőjeként felkerestem Önt, hogy útmutatást kérjek a feladatokkal kapcsolatban, s akkor, mint minden más későbbi találkozásunk alkalmával átadott bölcsesség oly súlyossá tette a tudásom tarisznyáját, hogy hosszú ideig nem volt gond azzal, hogy mivel sáfarkodjam. Engedje meg, hogy megragadjam az alkalmat, hogy ma sokak előtt köszönjem meg Önnek a sok kedvesség-

ZENEAKADÉMIA
KODÁLY TÁRSASÁG

2019. DECEMBER 16. (HÉTFŐ), 19.30
NAGYTEREM

KODÁLY 137

Kodály Zoltán: Hét zongoradarab op. 11 – 6. *Szekeley nota*
Kodály Zoltán: Négy dal – 2. *Nausikaa*
Kodály Zoltán: Magyar népzene, II. füzet – *A rossz feleség*
Kodály Zoltán: Marosszéki táncok
Kodály Zoltán: Magyar népzene, IV. füzet – *Kádár Kata*
Kodály Zoltán: Hét zongoradarab, op. 11 – 2. *Szekeley keszerves*

Rálik Szilvia (szoprán)
Fodor Bernadett (mezzoszoprán)
Kovács Gergely (zongora)

szület

Kodály Zoltán: Este
Zámbó Jonatán: Álomtündérek – négy bölcsődal
Kodály Zoltán: Új esztendő't köszöntő
Dobos Dániel: Regös ének
Kodály Zoltán: Semmit ne bánkódjál
Kodály Zoltán: Esti dal

Mondok Yvette (szoprán)
Alma Mater kórus
Vezényel: **Somos Csaba**

KODÁLY 137
2019. DECEMBER 16.

KODÁLY 137
16 DECEMBER 2019

get, a figyelmességet, a biztatást és bátorítást, amellyel Ildikó mindig megtisztelt, s megtisztel a mai napig.

Kívánok Önnek jó egészséget, és sok-sok örömet a hétköznapokban, kívánom, hogy a közel múltban Önt ért nagy gyászt segítse enyhíteni az a sok szeretet, amit az itt megjelentekből Ön felé árad.

A zártkörű ünnepség után az esti hangversenyen *Vígh Andrea* így köszöntötte a megjelenteket:

Tisztelt közönségünk, kedves vendégeink!

Szeretettel köszöntöm önöket a Kodály születésének 137. évfordulóján rendezett ünnepi hangversenyen, és nagy örömmel köszöntöm Kodályné Péczely Saroltát, aki megtisztelte jelenlétével a koncertet.

Hosszú évekre visszanyúl a hagyomány, hogy a Zeneakadémia tőrténetének egyik legjelentősebb professzora, a legendás zeneszerző, népzenekutató és pedagógus, Kodály Zoltán emléke előtt zenével tisztelgünk a születésnapján. Bár nem ünneplünk kerek évfordulót, a mai este mégis különleges, mégpedig két okból.

Egyrészt azért, mert a Kodály Intézettől a mai napon kapta meg a LFZE Kodály Intézetért-díjat Kocsárné Herboly Ildikó, a Zeneakadémia egykori tanszékvezetője, aki kulcsszerepet játszott Kodály pedagógiai örökségének életben tartásában. Herboly Ildikó nemcsak karvezetőként és zeneelmélet tanárként hagyta rajta a nyomát a világ zenei térképén, hanem világszerte adott mesterkurzusai és tankönyvei révén is. „Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában” című könyvét négy nyelvre fordították le, és megjelenése óta több mint tíz kiadást ért meg. Szívből gratulálunk, és hálásak vagyunk Tanárnőnek mindazért, amit a kodályi örökség ápolása terén tett, s kívánjuk, hogy energiái a jövőben se csökkenjenek.

A másik ok, amiért a mai koncert különleges, hogy ezúttal nem csak Kodály-művek szerepelnek a műsorban, hanem meghallgathatják két különlegesen tehetséges zeneszerző növendékünk, *Zámbó Jonatán*, illetve a tavalyi Bartók Világverseny és Fesztivál zeneszerző győztese, *Dobos Dániel* egy-egy új kompozícióját is. Őszintén hiszek abban, hogy a kodályi hagyomány nem merülhet ki a múlt ápolásában: Kodály számára a jövő mindig is fontosabb volt, mint a múlt. A reneszánsz angol filozófusnak, Morus Tamásnak tulajdonítják a mondást, miszerint „a hagyomány nem a hamu őrzése, hanem a láng továbbadása”.

Büszke vagyok, hogy egy olyan intézmény nevében köszönhetem önöket Kodály születésének 137. évfordulóján, ahol a lángot Herboly Ildikóhoz hasonló professzorok adják át a következő nemzedéknek, ez a nemzedék pedig, azok, akik a lángot tovább viszik, olyan nagyszerű fiatalokból áll, mint Dobos Dániel és Zámbó Jonatán.

Kellemes estét kívánok!